

evidenční číslo interpelace: .....

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 02 -05- 2012	
Č.j. 	Přílohy:

Interpelace

poslanců Bohuslava Sobotky, Michala Haška a Jeronýma Tejce

ve věci církevních restitucí

na

předsedu vlády České republiky Petra Nečase

Datum: 27. dubna 2012

V Praze dne 27. 4. 2012

Vážený pane předsedo vlády,

obracíme se na vás s písemnou interpelací ve věci zákona o zmírnění některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společnostem v době nesvobody, o vypořádání majetkových vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi, dále jen zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi – sněmovní tisk 580 – který byl předložen vaší vládou.

Především nám dovoluňte konstatovat, že jsme toho názoru, že v duchu principů restituční legislativy přijaté v naší zemi po roce 1989, která se řídila zásadou částečné nápravy a odškodnění za příkoří způsobená minulým režimem, jsme zastánci dořešení i problematiky vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.

V žádném případě se ale nemůžeme ztotožnit s řešením, které přijala vaše vláda. Především jsme toho názoru, že jakákoliv legislativní norma, která vyžaduje tak velké výdaje ze státního rozpočtu a zatěžuje budoucí generace po velmi dlouhé období 30-ti let, které zjevně přesahuje funkční období vaší vlády, by měla být přijímána společenským a politickým konsensem i proto, aby byla stabilní i při budoucí a pravděpodobné změně vlády.

Dovolujeme si vyslovit velké zklamání z toho, že do komise, která připravovala takto závažnou normu, nebyl přizván žádný reprezentant opozice a dokonce ani zástupce Asociace krajů ČR. Je nám jasné, že jste schopni tento zákon prosadit i přes oprávněné námitky opozice, ale počítejte s tím, že v důsledku toho, se nemůžeme cítit vázáni tímto zákonem a že z naší strany není vyloučena jeho budoucí změna.

Zároveň nám dovoluňte vyslovit podiv nad skutečností, že předložený zákon je, až na detaily, velmi podobný zákonu, který v roce 2008 předložila předchozí vláda Miroslava Topolánka a který byl poslaneckou sněmovnou odmítnut, a to si dovoluujeme zdůraznit, i hlasy poslanců vaší strany.

Návrh zákona v nás vyvolává velmi nepříjemný pocit zneužití politické síly a rozhodně nesvědčí zlepšování politické kultury, po kterém i vy osobně tak často voláte.

Mimo výše uvedené skutečnosti, které mají spíše obecný politický charakter, vyvolává návrh zákona i mnoho konkrétních dotazů a pochybností, které si zde dovoluujeme vyslovit. Obecně lze tyto výhrady rozdělit do několika okruhů, okruh první se týká rozsahu majetku, který má být fyzicky vrácen a výše stanovení finanční náhrady, která vychází ze způsobu ocenění dotčeného majetku. Okruh druhý se dotýká problematiky prolomení Benešových dekretů a zpochybnění data 25. února 1948 jako počátku rozhodného období a s tím související problematika majetku, který byl předmětem

záboru podle pozemkové reformy, která byla přijata v roce 1919 (zákon 215/1919 Sb.) a její revizí z roku 1947 (zákon 142/1947 Sb.). Třetí okruh pak tvoří otázky spojené s problematikou budoucího postavení obcí, které jsou doposud omezeny ve svém rozvoji tzv. blokačním paragrafem a okruh čtvrtý je spojen s nerovným postavením restituentů – fyzických osob oproti navrhovanému způsobu vyrovnání se s církvemi a náboženskými společnostmi.

Vážený pane předsedo vlády,

především nám dovoluňte konstatovat, že z návrhu zákona předloženého vaší vládou, absolutně nejde odvodit na základě jakých oficiálních údajů a soupisů byl stanoven objem tzv. „původního majetku církví“ ze kterého vychází ocenění majetku a především stanovení výše finanční náhrady. Návrh zákona velmi vágním a stručným způsobem v jedné tabulce definuje objem majetku ze kterého při stanovení hodnoty, a tím implicitně i výše finanční náhrady, vycházel.

Náhradu za budovy stanovil způsobem, který nemůže obstát při jakémkoli přezkoumání, byla stanovena jakási blíže nespecifikovaná plocha zastavěných pozemků a nádvorí ve spojení s 324 ha nebo kusů (to z návrhu skutečně nelze rozpoznat) jakýchsi průměrných staveb. Cena takto „definovaného“ majetku je neznámým způsobem stanovena na 43,8 mld. Kč za budovy a 6,7 mld. Kč za zastavěné plochy a nádvorí. Dále je požadována náhrada za 72202 ha zemědělské půdy ve výši 32,1 mld. Kč, tedy za průměrnou cenu 44,48 Kč za m², přičemž v současné době se ceny té nejlepší zemědělské půdy pohybují okolo 15 Kč za m². Obdobná situace je u lesní půdy. Dovolte nám tedy položit vám následující otázky.

- Proč nebyl stanoven rozsah řešeného církevního majetku podrobným výčtem nebo inventarizací tohoto majetku respektive dokladováním práv k tomuto majetku obdobně jako tomu bylo u restituentů – fyzických osob?
- Způsob stanovení rozsahu tohoto majetku vyvolává otázku, zda z tohoto objemu byl odečten majetek, který byl již v minulosti církvím a náboženským společnostem vydán na základě výčtových zákonů a nařízení vlády?
- Proč nebylo k ocenění majetku použito standardních oceňovacích metod podle zákonů této republiky respektive, proč nebyl tento majetek oceněn v souladu s předchozí restituční legislativou, tedy prostřednictvím příslušné oceňovací vyhlášky 316/1990 Sb. podle které se postupovalo v minulosti a v případě restituce fyzických osob se dle ní oceňuje dodnes?
- Jste ochoten svojí osobou zaručit, že nebude převeden církvím a náboženským společnostem žádný majetek, který jim byl odejmut zákonným postupem podle zákona 215/1919 Sb. a zákona 142/1947 Sb. a u kterého nedošlo k administrativnímu zápisu tohoto záboru?

Vážený pane předsedo, výše uvedené námitky ohledně objemu a způsobu ocenění dotčeného majetku můžou představovat rozdíl ve finanční náhradě cca 18 mld. Kč u varianty tržního ocenění majetku a až 37 mld. Kč u varianty u ocenění stejným postupem jako u restituentů – fyzických osob. Není ani pravdou, že by konkretizace církevního majetku zablokovala činnost katastrálních úřadů na léta, v případě zemědělské půdy je to technická záležitost na maximálně jeden rok při součinnosti ČÚZK, PF ČR a ÚPÚ. Cena za spravedlivé ocenění tohoto majetku je pak nepatrným zlomkem sumy, kterou hodláte ze státního rozpočtu vyplatit a dle našeho názoru je v zájmu vlády, církvi a náboženských společností, aby takto závažný zákon byl prostý všech pochybností a podezření. Nechceme, aby se opakoval případ neoprávněného vydání provozní budovy Národního divadla a podobné excesy.

Dle našeho názoru hrozí i prolomení či nerespektování hranice 25. února 1948 v návrhu zákona viz otázka v předchozím okruhu, která se týká záboru majetku zákonným způsobem a nezaknihování tohoto záboru. Ale především nás zneklidňuje fakt, že návrh zákona umožňuje dodatečně revidovat prezidentské dekrety z roku 1945 pod záminkou nedokončení „správního řízení“.

- Zaručíte, že předložený návrh zákona neumožní navrácení majetku konfiskovaného dle dekretů prezidenta republiky z roku 1945 a neotevřete tímto návrhem zákona cestu k tomu, aby byly tyto dekrety soudně zpochybňovány?

Vláda používá na podporu návrhu zákona argument, že přijetím tohoto zákona, odblokuje pozemky a majetek, který je v užívání obcí a měl by sloužit k jejich dalšímu rozvoji. Dle našeho názoru návrh zákona tento majetek sice odblokuje, ale není vůbec jisté, zda takto odblokovaný majetek bude sloužit rozvoji obcí a nestane se předmětem spekulativních obchodů a prodejů. Dosavadní právní úprava dle §5 zákona 95/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, umožňuje převod státních pozemků za zákonem daných podmínek přímo na obce a to podle charakteru budoucího využití úplatně nebo bezúplatně.

- Nebylo by v zájmu obcí a potažmo i vlády zachovat u té části blokových pozemků ve správě státu, které jsou zahrnuty v platné územně plánovací dokumentaci jako pozemky pro bytovou výstavbu, veřejně prospěšné stavby a veřejnou zeleň, zachovat dosavadní režim a tyto pozemky nepřevádět a zahrnou je do finanční náhrady?
- Jste přesvědčen, že návrh zákona dostatečně ošetřuje problematiku pozemků zastavěných stavbami ve vlastnictví jiného vlastníka zejména s ohledem na pozemky se stavbami bezprostředně souvisejícími, potřebnými k jejich obsluze a údržbě nebo tvořícími s nimi přirozené areály?

V posledním okruhu nám dovoluji se dotknout nejzávažnějšího nedostatku vaší vládou předloženého návrhu. Tím je dle našeho názoru nerovné postavení restituentů – fyzických osob v porovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Tato problematika se dotýká ústavního práva na rovný přístup a vaší vládou předložený návrh tento princip podle našeho názoru porušuje. Restituent – fyzická osoba byl povinen specifikovat a doložit svůj nárok na navrácení věci, její části nebo případnou finanční náhradu potřebnými doklady, byť za zákonem garantované účinné spolupráce státních orgánů a úřadů. Ocenění jeho nároku bylo vždy prováděno ve stavu ke dni odnětí a striktně podle náhradového předpisu 182/1988 Sb. ve znění vyhlášky 316/1990 Sb. – podle této vyhlášky se stanovuje výše restitučního nároku do dnes. Restituentům – fyzickým osobám bylo kompenzováno znehodnocení nemovitosti – bylo a to na základě porovnání ceny nemovitosti ke dni odnětí a dni navrácení a ocenění tohoto stavu dle výše uvedeného cenového předpisu a naopak povinným osobám bylo přiznáváno i případné zhodnocení vydávané nemovitosti.

- Jste přesvědčen o tom, že návrh zákona, pokud bude přijat v navrhované podobě, nevyvolá soudní žaloby na porušení ústavních práv od restituentů – fyzických osob a případně tak nezatíží státní rozpočet dodatečně přiznanými kompenzacemi?
- Nebylo by vhodné do návrhu zákona o vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi doplnit ustanovení o restituční tečce?

Vážený pane předsedo vlády, věříme, že na námi položené otázky korektně a zodpovědně odpovíte. Věříme, že námi položené otázky vás donutí k zamyšlení, zda je předložený návrh zákona skutečně tak kvalitní a zda nepřinese spíše více dalších problémů. Věříme, že se v rámci tohoto přemýšlení dostanete i k filozoficko – politickým úvahám, například na téma, jaký vliv bude mít přijetí takto postaveného zákona, přijatého bez patřičného politického a společenského konsenzu, na budoucí společenské postavení církví, zda nedojde ke ztrátě respektu a úcty. Neriskuje církev stav, že bude mít majetek a peníze, ale nebude mít věřící a příznivce? A v rámci tohoto zamyšlení se pokuste vážně zamyslet, zda je spravedlivé, že jsou v neúměrné míře přenášeny důsledky minulých dějů a událostí na generace, které s výše popsanou historií nemají nic společného.

